

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії

проф. Олександр БІЗЮДНИЙ

Біздуній

«25» квітня 2024

ПРОГРАМА КОНКУРСУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ «Музичне мистецтво»

ОС бакалавр

*на основі повної загальної середньої освіти, ОС молодший бакалавр, фаховий
молодший бакалавр, ОКР молодший спеціаліст*

Освітня програма: Музичне мистецтво

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

(денна та заочна форми навчання)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

На творчому конкурсі вступник має довести відповідний рівень підготовки з фаху, наявність естетичних поглядів, художнього смаку, продемонструвати ерудицію в галузі музичного мистецтва, що могло б стати міцною базою для подальшого навчання у вищому педагогічному закладі за спеціальністю «Музичне мистецтво».

Вступник повинен **знати**:

- головні етапи та закономірності розвитку історії музики;
- музичну термінологію;
- художній зміст, форму, стиль виконуваних творів.

Вступник повинен **вміти**:

- виконувати різноманітний за жанром та стилем інструментальний художній репертуар;
- продемонструвати власну виконавську техніку, необхідну для відтворення композиції твору;
- адекватно використовувати засоби музично-художньої виразності;
- продемонструвати мобільність та функціональність ігрового апарату;
- читати з листа.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ знань і вмінь вступників

<i>Рівень</i>		<i>Бали</i>	<i>Характеристика усних відповідей</i>
Не склав		0 – 99	Вступник неспроможний виконати програму, має слабкий амбушюрний апарат, невеликий діапазон голосу. Не володіє знаннями у галузі теорії та історії музичного мистецтва, основними поняттями і категоріями, принципами формоутворення та структури музичної мови.
Склав	Початковий	100	Вступник не демонструє належної форми виконання програми та необхідних виконавських навичок для її втілення, виступ аварійний. Вступник спеціалізації має невеликий діапазон голосового апарату, фальшиво інтонує, допускає суттєві помилки при відтворенні музичного тексту. На початковому рівні володіє знаннями у галузі теорії та історії музичного мистецтва, основними поняттями і категоріями, принципами формоутворення та структури музичної мови.
		101 – 109	Вступник має обмежені музичні та

		виконавські здібності, відсутні елементарні технічні та вокально-інтонаційні навички. Творче мислення не розвинуте, форма виступу аварійна. Завдання з перевірки музичної та ритмічної пам'яті вступник виконує частково, на низькому рівні. Має фрагментарні знання у галузі теорії та історії музичного мистецтва, слабо володіє основними поняттями і категоріями, принципами формоутворення та структури музичної мови.
	110 – 119	Вступник неспроможний виконати програму напам'ять, обирає невірний темп, порушує інтонаційну чистоту, не здатний виконати завдання з перевірки музичної та ритмічної пам'яті. Має слабкий амбушюрний апарат, невеликий діапазон голосу. Має певні знання у галузі теорії та історії музичного мистецтва, проте слабо володіє основними поняттями і категоріями, принципами формоутворення та структури музичної мови.
Середній	120 – 129	Програма за рівнем складності відповідає вимогам. Вступник тримається на сцені досить впевнено, має приємний тембр голосу, демонструє певні навички та уміння, але форма виступу нестабільна. Вступник має слабо сформований апарат, невеликий діапазон, фальшиве інтонування та помилки при відтворенні музичного тексту. Вступник демонструє середній рівень розвитку музичної та ритмічної пам'яті. Вступник показав задовільні знання у галузі теорії та історії музичного мистецтва.
	130 – 139	Програма виступу за рівнем складності відповідає вимогам. Але вступник тримається на сцені невпевнено, помітними є погрішності виконання творів. Допускаються помилки при інтонуванні, відтворенні музичного тексту, в мануальній техніці при грі на інструменті. Вступник показав задовільні знання у галузі теорії та історії музичного мистецтва, основних понять і категорій
	140 – 149	Вступник демонструє певні професійні навички, програма за рівнем відповідає

		<p>вимогам. Помітними є недоліки звуковидобування, реалізації форми творів, педалізації (для піаністів). Вступник емоційно скутий, фальшиво інтонує, має невеликий діапазон голосу, дуже часто допускає помилки при відтворенні музичного тексту. Вступник показав задовільні знання у галузі теорії та історії музичного мистецтва, основних понять і категорій, принципів формоутворення та структури музичної мови.</p>
Достатній	150 – 159	<p>Вступник виконує програму згідно вимог, стабільно, емоційно розкуто, демонструє певні навички та уміння, але не має достатнього професійного та виконавського комплексу. Вступник має широкий діапазон голосу, але допускає несуттєві неточності при виконанні музичного тексту, що не псує загального враження. Музична та ритмічна пам'ять вступника на достатньо високому рівні. Вступник продемонстрував якісні знання у галузі історії музичного мистецтва, проте допускає неточності у галузі теорії музики.</p>
	160 – 169	<p>Вступник виконує програму згідно вимог, стабільно, емоційно. Демонструє певні навички та уміння. Володіє повним спектром засобів виконавської виразності, але не виявляє яскравих інтерпретаторських якостей. У виконанні відчувається невпевненість при реалізації стилістичних уявлень. Вступник допускає неточності при інтонуванні та відтворенні музичного тексту. Вступник продемонстрував якісні знання у галузі історії музичного мистецтва, проте допускає неточності у галузі теорії музики.</p>
	170 – 179	<p>Вступник виконує програму згідно програмних вимог, стабільно. Демонструє певні навички та уміння, але в наявності обмежені виконавські можливості, погрішності володіння стильовими ознаками твору, недоліки розвитку музичного мислення. Виконавець має середній діапазон співочого голосу, фальшиве інтонування, незначні помилки при виконанні музичного тексту. Вступник продемонстрував якісні</p>

		знання у галузі історії музичного мистецтва, проте допускає неточності у даних галузях.
Високий	180 – 189	Передбачає творче, змістовно-емоційне виконання твору. Власне емоційне бачення твору гармонійно пов'язане зі стилістичним авторським викладом. Певна оригінальність інтерпретаційних рішень знаходиться у межах виконавських норм та еталонів. У процесі виконання вносяться корективи, що не заважають загальному враженню. Технічні засоби виконання органічно підпорядковуються змісту твору. Вступник виконує твір артистично й переконливо, що свідчить про наявність образного мислення, виконавського досвіду, мобільність та функціональність його ігрового апарату, широкий діапазон асоціативних зв'язків та відчуттів. Вступник демонструє якісні знання у галузі теорії та історії музичного мистецтва, основних понять і категорій, принципів формоутворення та структури музичної мови.
	190 – 199	Передбачає змістовно-емоційне виконання твору. Певна оригінальність інтерпретаційних рішень знаходиться у межах виконавських норм та еталонів. У процесі виконання вносяться корективи, що не заважають загальному враженню. Технічні засоби виконання органічно підпорядковуються змісту твору. Вступник виконує твір артистично й переконливо, що свідчить про наявність образного мислення, виконавського досвіду, мобільність та функціональність його ігрового апарату, широкий діапазон асоціативних зв'язків та відчуттів. Вступник продемонстрував якісні знання у галузі теорії та історії музичного мистецтва, основних понять і категорій, принципів формоутворення та структури музичної мови.
	200	Передбачає змістовно-емоційне виконання твору. У процесі виконання вносяться корективи, що не заважають загальному враженню. Технічні засоби виконання органічно підпорядковуються змісту твору. Вступник виконує твір артистично й переконливо, що свідчить про наявність

			образного мислення, виконавського досвіду, мобільність та функціональність його ігрового апарату, широкий діапазон асоціативних зв'язків та відчуттів. Вступник продемонстрував якісні знання у галузі теорії та історії музичного мистецтва, основних понять і категорій, принципів формоутворення та структури музичної мови.
--	--	--	---

СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Вступне випробування оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів. Загальна оцінка за вступне випробування визначається як середнє арифметичне оцінок за інструментальне виконання та колоквіум.

ЗМІСТ ТВОРЧОГО ЗАЛІКУ

Випробування з музичного мистецтва визначає відповідні навички та вміння згідно нижчезазначених вимог.

Випробування з музичного мистецтва складається з двох турів:

I. Фах (концертне виконання програми з фаху)

II. Колоквіум (проводиться безпосередньо після виконання програми)

ЗМІСТ ТВОРЧОГО ЗАЛІКУ З МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Фортепіано

1. Виконання концертної програми.

Вступник повинен виконати:

- поліфонічний твір;
- соната (цілком), або I чи II-III частини;
- твір за вибором.

2. Колоквіум (проводиться безпосередньо після виконання програми).

Колоквіум виявляє загальнокультурний рівень вступника, його естетичні погляди, художні смаки, ерудицію в галузі музичного мистецтва, знання головних етапів та закономірностей розвитку історії музики, знання літератури зі спеціальності, обізнаність у музичній термінології, навички читання з листа, розуміння змісту, форми, стилю творів, які виконуються вступником.

Народні інструменти

1. Виконання концертної програми.

Вступник повинен виконати:

Баян, акордеон:

- поліфонічний твір (бажано поліфонічний цикл з фугою);
- циклічний твір;

- твір за вибором.
Гітара, домра, балалайка, бандура:
- твір старовинної або класичної музики;
- твір великої форми (бажано оригінальний цикл, цілком або частково);
- твір малої форми (віртуозного або кантиленного характеру, твір на народній основі тощо).

2. Колоквіум (проводиться безпосередньо після виконання програми).

Колоквіум виявляє загальнокультурний рівень вступника, його естетичні погляди, художні смаки, ерудицію в галузі музичного мистецтва, знання головних етапів та закономірностей розвитку історії музики, знання літератури зі спеціальності, обізнаність у музичній термінології, навички читання з листа, розуміння змісту, форми, стилю творів, які виконуються вступником.

Струнні інструменти

1. Виконання концертної програми.

Вступник повинен виконати:

- дві частини з сонат або партит Й. С. Баха;
- твір великої форми (соната повністю або концерт – I чи II-III частини);
- твір малої форми (твір віртуозного або кантиленного характеру, жанрова мініатюра, художній етюд).

2. Колоквіум (проводиться безпосередньо після виконання програми).

Колоквіум виявляє загальнокультурний рівень вступника, його естетичні погляди, художні смаки, ерудицію в галузі музичного мистецтва, знання головних етапів та закономірностей розвитку історії музики, знання літератури зі спеціальності, обізнаність у музичній термінології, навички читання з листа, розуміння змісту, форми, стилю творів, які виконуються вступником.

Духові та ударні інструменти

1. Виконання концертної програми.

Вступник повинен виконати:

- твір великої форми;
- дві-три частини з сонат, фантазії або варіацій;
- віртуозний твір (або етюд);
- твір кантиленного характеру.

2. Колоквіум (проводиться безпосередньо після виконання програми).

Колоквіум виявляє загальнокультурний рівень вступника, його естетичні погляди, художні смаки, ерудицію в галузі музичного мистецтва, знання головних етапів та закономірностей розвитку історії музики, знання літератури зі спеціальності, обізнаність у музичній термінології, навички читання з листа, розуміння змісту, форми, стилю творів, які виконуються вступником.

Сольний спів

1. Виконання концертної програми.

Вступник повинен виконати:

- два вокальні твори різного характеру, продемонструвавши повний діапазон та тембр голосу, навички володіння співацьким диханням, точну інтонацію, чітку дикцію, виразність, емоційність, артистизм.

2. Колоквіум (проводиться безпосередньо після виконання програми).

Колоквіум виявляє загальнокультурний рівень вступника, його естетичні погляди, художні смаки, ерудицію в галузі музичного мистецтва, знання головних етапів та закономірностей розвитку історії музики, знання літератури зі спеціальності, обізнаність у музичній термінології, навички читання з листа, розуміння змісту, форми, стилю творів, які виконуються вступником.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

«Фах»

Фортепіано

1. Андрейко О.І. Методи вдосконалення виконавського апарату музиканта-інструменталіста : дис... канд. пед. наук: 13.00.02; Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. Київ, 2004. 220 с.
2. Гуральник Н.П. Українська фортепіанна школа ХХ століття у контексті розвитку теорії і практики музичної освіти : дис... д-ра пед. наук: 13.00.01. Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. Київ, 2008. 210 с.
3. Зимогляд Н.Ю. Фортепіанне виконавство України середини ХХ ст. *Культура України*. 2014. Вип. 47. С. 281-288.
4. Москаленко В. Творчий аспект музичної інтерпретації (проблема аналізу). Київ : Вид-во Київської державної консерваторії, 1994. 157 с.
5. Опарик Л.М. Комунікативний аспект музично-виконавського висловлювання : дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03; Львівська держ. музична академія ім. М.В.Лисенка. Львів, 2006. 178 арк.
6. Ревенко Н. Р. Інструментальне виконавство (Фортепіано) Частина І: навчально-методичний посібник. Миколаїв: «РАЛ-поліграфія», 2018. 316 с.
7. Рудницька О. П. Педагогіка : загальна та мистецька : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. 360 с.
8. Рум'янцева А.Ю. Фортепіанне виконавство як предмет дослідження та явище музикознавства. *Культура України*. 2014. Вип. 47. С. 253-260.
9. Юник Д.Г. Теорія та методика формування виконавської надійності музикантів-інструменталістів : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2011. 340 с.

Баян (Аккордеон)

1. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста. Київ : Муз. Україна, 2004. 240 с.
2. Давидов М. Школа виконавської майстерності баяніста (акордеоніста) : навч. посіб. Київ : Музична Україна, 1998. 236 с.
3. Єргієв І.Д. Український "модерн-баян" як феномен світового мистецтва : дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03; Одеська держ. музична академія ім. А.В.Нежданової. Одеса, 2006. 218 с.

4. Олексюк О. М. Методика викладання гри на народних інструментах : навчальний посібник. Київ : ДАККіМ, 2004. 135 с.

Гітара

1. Доценко В. І. Методика підготовки гітариста-виконавця: навч. посіб. Харків: СПДФО Мосякін В. М., 2005. 164 с.
2. Дункан Ч. Мистецтво гри на класичній гітері / пер. с англ. П. П. Івачева. Нью-Йорк: Пабліш прес, 1980. 140 с.
3. Коваленко А. С. Становлення та розвиток гітарної освіти в Україні: навч. посіб. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 140 с.
4. Козлін В. Й. Теоретичні основи структурно-функціональної організації опорно-рухового апарату гітариста: автореф. дис. ... д-ра мистецтв. Київ, 1996. 32 с.
5. Козлін В. Й. Формування навичок гри на гітарі на основі спеціальних рухових дій: навч. посіб. Київ: ІЗМН, 1997. 188 с.

Скрипка

1. Андрієвський І. Деякі проблеми розвитку української скрипкової школи в контексті еволюції європейської інструментальної музики. *Музичне виконавство: Науковий вісник*. 2000. Вип. 14, кн. 6. С. 32-40.
2. Андрієвський І. Проблеми фольклористики та сучасна українська скрипкова школа. *Музичне виконавство: Науковий вісник*. 1999. Вип. 1. С. 85-96.
3. Волощук Ю.І. Спецкурс “Українське скрипкове мистецтво”: Навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ : Гостинець, 2002. 83 с.
4. Волощук Ю.І. Сторінки скрипкового виконавства Східної Галичини першої третини ХХ століття. Записки наукового товариства імені Шевченка. Том ССLXVII: Праці Музикознавчої комісії. Львів, 2014. С. 100-118.
5. Волощук Ю.І. Фахова підготовка скрипалів у Вищому музичному інституті ім. М. Лисенка: національні традиції та європейський мистецький досвід. *Вісник Прикарпатського університету. Серія «Мистецтвознавство»*. 2000. Вип. 2. С. 37-45.
6. Лапсюк В.М. Джерела української скрипкової культури. *Музика*. 1981. №6. С. 25-26.
7. Лапсюк В.М. Київський скрипаль М.Сікард. *Музика*. 1984. №4. С. 30-31.
8. Радван Н. Педагогічні засади формування виконавських умінь майбутнього педагога-скрипаля. *Професійна освіта: методологія, теорія та технології*. 2017. №6. С. 267-381.

Бандура

1. Баштан С. Школа гри на бандурі Київ : Музична Україна, 1984. 135 с.
2. Кабачок В. Школа гри на бандурі. Київ : Музична Україна, 1958. 243 с.
3. Опришко М. Школа гри на бандурі. Київ : Музична Україна, 1967. 145 с.

Духові та ударні інструменти

1. Андрєєва Е. Ударні інструменти сучасного симфонічного оркестру : довідник. Київ : Музична Україна, 1990. 80 с.

2. Вовк Р. А. Київська школа духових та ударних інструментів у контексті сучасного виконавства: (видатні особистості). *Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України [Зб. матеріалів Всеукраїнської наук.- практ. конф.]*. Рівне: Волинські обереги, 2006. Вип. I. С. 21-25.
3. Вовк Р. А. (2006). Київська школа духових та ударних інструментів у контексті сучасного виконавства: (видатні особистості).
4. Гладких А.В. *Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах*. Вінниця : Нова книга, 2014. 200 с.

Вокал

1. Кулієва А.Я. Вокальні національні традиції та проблема перехідних тонів. дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03; Національна музична академія України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2001. 219 с.
2. Антонюк В.Г. *Постановка голосу: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів*. Київ : Вища школа, 2000.
3. Кушко Я.С. *Методика навчання співу: посібник з основ вокальної майстерності*. Тернопіль : навчальна книга – Богдан, 2010. 288 с.
4. Овчаренко Н. *Основи вокальної методики : науково-методичний посібник*. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2006. 116 с.

«Основи теорії музики»

1. Калашник М. *Уроки елементарної теорії музики [Текст] : навчальний посібник*. Харків : Фактор, 2004. С. 84-88.
2. Левицький І. *Основи теорії музики*. Нью-Йорк, 1966. 58 с.
3. Павлюченко С. *Елементарна теорія музики*. Київ : Музична Україна, 1980. С. 51-57.
4. Смаглій Г.А., Маловик Л.В. *Основи теорії музики*. Харків : Факт, 2005. 384 с.

Затверджено на засіданні кафедри інструментального виконавства
(Протокол № 15 від 11 квітня 2024 року)

Голова предметної комісії

з творчих конкурсів

Тетяна ОЛІЙНИК

Завідувач кафедри

Тетяна РАДЗІВІЛ

**ЗГІДНО
З ОРИГІНАЛОМ**